

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVI KONFERENCIJA

Vilnius, 2024 m. gegužės 13–17 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė

VU MF Mokslo ir inovacijų skyriaus

inovacijų specialistas Kristijonas PUTEIKIS ir

administratorė Rima DAUNORAVIČIENĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2024

Mokslo komitetas:

doc. dr. Valdemaras Jotautas
dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Violeta Kvedarienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
Indrė Sakalauskaitė
Laura Lukavičiūtė
dr. Agnė Abraitienė
doc. dr. Jūratė Pečeliūnienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
doc. dr. Birutė Zablockienė
prof. dr. Pranas Šerpytis
Artūras Mackevičius

dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
prof. dr. Marius Miglinas
Žilvinas Chomanskis
doc. dr. Kristina Ryliškienė
prof. dr. Vilma Brukienė
doc. dr. Saulius Galgauskas
Andrius Žučenka
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas
doc. dr. Rima Viliūnienė
prof. dr. (HP) Edvardas Danila

prof. dr. Nomedą Rima Valevičienė
Teresė Palšytė
doc. dr. Vytautas Tutkus
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
dr. Viktorija Andrejevaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dr. Arnas Bakavičius
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigitą Lesinskienė
doc. dr. Marija Jakubauskienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Kristina Marcinkevičiūtė
Viktorija Rakovskaitė
Austėja Grudytė
Justina Semenkovaitė
Matas Žekonis
Rokas Žekonis
Milvydė Marija Tamutytė
Augustė Senulytė
Miglė Miglinaitė
Rokas Bartuška
Damian Luka Mialkowskyj
Karina Mickevičiūtė
Jovita Patricija Druta
Emilija Šauklytė

Austėja Račytė
Tadas Abartis
Mindaugas Smetaninas
Rafal Sinkevič
Gerda Šlažaitė
Kamilė Čeponytė
Einis Novičenko
Benas Matuzevičius
Gabriela Šimkonytė
Ieva Ruzgytė
Milda Mikalonytė
gyd. rez. Valentinas Kūgis
gyd. rez. Gabrielė Bielinytė
Vėjas Vytautas Jokubynas

Deivilė Kvaraciejūtė
Julija Pargaliauskaitė
Paulius Montvila
Rūta Bleifertaitė
Alicija Šavareikaitė
Julija Kondrotaitė
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabrielė Bajoraitė
Augustinas Stasiūnas
Odeta Aliukonytė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2024

© Vilniaus universitetas, 2024

MOTERŲ, SERGANČIŲ IŠSĖTINE SKLEROZE, POŽIŪRIS Į NĖŠTUMĄ

Darbo autorė. Eglė NOREIKAITĖ, V kursas.

Darbo vadovė. Doc. dr. Rasa KIZLAITIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Neurologijos ir neurochirurgijos klinika.

Darbo tikslas. Įvertinti pacienčių nuomonę apie išsėtinės sklerozės (IS) ir nėštumo sąveiką.

Metodika. 2023 m. gruodžio – 2024 m. balandžio mėnesį vykdyta anoniminė anketinė moterų, sergančių išsėtine skleroze, apklausa. Gautas leidimas naudoti originalų vokiečių mokslininkų klausimyną, jis išverstas į lietuvių kalbą. Klausimyną sudarė dvi dalys: gydytojo ir paciento. Gydytojo pildomoje dalyje buvo demografiniai ir objektyvią pacientės būklę vertinantys klausimai. Pacientės dalį sudarė klausimai, vertinantys subjektyvią moters būklę, nuomonę apie nėštumo įtaką IS, IS įtaką nėštumui bei genetinę IS riziką. Duomenys apdoroti „MS Excel“ ir „R Commander“ programomis, naudotas Chi kvadrato ir tikslusis Fišerio kriterijus ($<0,05$).

Rezultatai. Apklausoje dalyvavo 100 pacienčių, į galutinę analizę pateko 90 respondenčių. Atsakiusiųjų amžius buvo 18 – 69 metai, vidurkis – 41,54 m. 84 (93,33 proc.) pacientės serga recidyvuojančia remituojančia išsėtine skleroze, 6 (6,67 proc.) kol kas buvo tik vienas priepuolis. Vidutinis EDSS balas – 3,1. 54 (60,00 proc.) respondentės teigė, jog jų galimybė vaikščioti visiškai nėra apribota, 26 (28,89 proc.), jog šiek tiek apribota, 7 (7,78 proc.) – apribota, bet gali eiti 10 min., 3 (3,33 proc.) – ženkliai apribota, gali vaikščioti tik po kambarį. Pastoti ir susilaukti vaikų norėtų 23 (25,56 proc.) pacientės, nežino, ar norėtų, 14 (15,56 proc.), nenorėtų 51 (56,66 proc.), dabar laukiasi 2 (2,22 proc.). Daugiau nei pusei (55,55 proc., $n=50$) respondenčių išsėtinės sklerozės diagnozė turėjo įtakos, sprendžiant dėl galimo nėštumo. 25 (27,78 proc.) respondentės manė, kad nėštumas turi teigiamą įtaką IS eigai, neigiamą – 11 (12,22 proc.), neturi įtakos – 6 (6,67 proc.), 48 (53,33 proc.) neturėjo nuomonės. 40 m. ir jaunesnės pacientės dažniau manė, kad nėštumas teigiamai veikia IS ($p<0,001$). 8 (8,89 proc.) respondentės manė, kad išsėtinė sklerozė turi neigiamą įtaką nėštumui, 10 (11,11 proc.) – teigiamą, 16 (17,78 proc.) manė, kad IS neturi įtakos nėštumui, 56 (62,22 proc.) neturėjo nuomonės. Atsakymai statistiškai reikšmingai nesiskyrė tarp skirtingo amžiaus grupių. Pirmųjų 6 mėnesių po gimdymo įtaką išsėtinei sklerozei vertino kaip neigiamą 21 (23,33 proc.) respondentė, kaip teigiamą 14 (15,56 proc.), 10 (11,76 proc.) manė, kad neturi įtakos, neturėjo nuomonės – 45 (50,00 proc.). 40 m. ir jaunesnės pacientės dažniau manė, jog pirmieji 6 mėn. neigiamai veikia IS ($p=0,004$). Beveik ketvirtadalis (24,44 proc., $n=22$) pacienčių manė, kad vaikų, kurių mama serga IS, rizika susirgti nėra didesnė, 37

(41,11 proc.) – kad rizika yra šiek tiek didesnė, 5 (5,56 proc.) – kad rizika yra smarkiai didesnė, 24 (26,67 proc.) neturėjo nuomonės. Atsakymai apie genetinę riziką statistiškai reikšmingai nesiskyrė tarp skirtingo amžiaus grupių.

Išvados. Išsėtine skleroze sergančioms moterims jų diagnozė yra svarbi, sprendžiant dėl būsimo nėštumo ir gimdymo. Nuomonė apie nėštumo ir pogimdyvinio laikotarpio įtaką išsėtinei sklerozei priklausė nuo amžiaus grupės. Rekomenduojamas gilesnis pacienčių švietimas šia tema.

Raktažodžiai. Išsėtinė sklerozė; nėštumas; klausimynas.